

4. september 2024

Deres ref.: 202408749

Norges vassdrags- og energidirektorat

## HØRING AV UTREDNINGSPROGRAM FOR SØRLIGE NORDSJØ II, HAVVINDANLEGG MED NETTILKNYTNING

Naturvernforbundet takker for muligheten til å komme med innspill i denne saken.

Høringen gjelder oppstart for Sørliche Nordsjø II. Meldinger en sendt fra selskapet Ventyr til NVE, med forslag om både et nytt havvindanlegg og kraftledninger som skal gi tilknytning til land. Selskapet foreslår å utrede ni ulike traséalternativer. I tillegg gjelder høringen forslag til utredningsprogram. Det er spesielt behovet for utredninger som NVE ber om innspill til i denne høringen. Dette fordi det som NVE pålegger Ventyr om å utrede nå, vil danne grunnlaget for hva Ventyr senere vil søke konsesjon om.

I konsesjonssaker skal det blant annet vurderes om fordelene ved prosjektet overstiger konsekvensene, eller ikke. Det er NVE som til slutt skal konkludere. Likevel ligger bevisbyrden i stor grad på tiltakshaveren, Ventyr, som skal framlegge et detaljert og vitenskapelig underbygd beslutningsgrunnlag.

Vi ser at det er flere viktige tema som er foreslått i utredningsprogrammet som vi kan støtte, som blant annet å inkludere vurderinger av hvordan havvindanlegget kan påvirke fisk, sjøfugl, flaggermus og trekkfugl. Dette inkluderer behovet for kartlegging av fugletrekk og vurderinger av risikoen for kollisjoner med vindturbiner. Selskapet foreslår også å undersøke effekten av elektromagnetiske felt fra kabler og undervannsstøy på marine arter, ikke minst sjøpattedyr, haier, skater og fiskeyngel, spesielt tobis – og i tillegg undersøkelser av kulturminner, forurensing og CO<sub>2</sub>-utslipp ved tiltak i sjøbunnen.

Vi vil oppfordre NVE til å stille krav om at ikke-prissatte verdier, slik som naturmangfold, biologisk mangfold, miljø, klima og kulturminner, skal vurderes og vektlegges på en måte som reflekterer deres reelle verdi. Det er viktig at NVE sikrer at disse verdiene får tilstrekkelig oppmerksomhet og prioritet i beslutningsprosessen slik at summen vurderes i forhold til samfunnsnyttan anlegget kan representere.

På prinsipielt grunnlag vil vi fraråde at det gjennomføres såkalte grønne prosjekter som skader naturen. Utredningsprogrammet må kreve vurderinger om hvordan dette prosjektet kan gjennomføres uten å ødelegge eller forringe natur.

Videre er det viktig at utredningene tar hensyn til Norges forpliktelser etter den internasjonale naturavtalen fra 2022. Regjeringen er tydelig på at dette er et rammeverk som gjelder for alle og all politikk, og det skal gi retning for prioritering, sammen med bærekraftsprinsippene. Utredningen fra Ventyr må svare for hvordan mål i naturavtalen blir hensyntatt, her i første rekke mål om å stanse tapet av natur innen 2030. Dette omfatter selvfølgelig også tiltak på land ved ilandføring og framføring av kabler til Kvinesdal.

Naturvernforbundet vil be om at samlet miljøbelastning, jmfør § 10 i naturmangfoldloven, blir del av utredningsprogrammet, altså samlet belastning på naturmangfoldet fra Ventyrs tiltak samt annen virksomhet i det aktuelle området og tilstøtende områder.

På informasjonsmøtet i Farsund 14. august ble det bekreftet at den økonomiske støtten fra den norske staten vil være 23 milliarder kroner. Ventyr oppgir at de anslagsvis 60–100 vindturbinene vil produsere omtrent 7–8 TWh strøm årlig. Naturvernforbundet ber om at konsekvensutredningen tydelig veier fordelene av kraftproduksjonen opp mot tap og forringelse av natur, der også konsekvensene av eventuelle ringvirkninger som mer effektkjøring av vannkraftverk for å skaffe balansekraft tas med. For å få en god analyse er det viktig med kritisk vurdering av anslaget på kraftproduksjon. Vurderingene av samfunnsnyttene må også ta hensyn til de offentlige midlene som skal brukes på prosjektet.

Naturvernforbundet forutsetter at «fra vugge til grav»-prinsippet legges til grunn for prosjektet, og at norske regler for miljøhensyn og sosiale arbeidsforhold skal gjelde. I denne sammenhengen vil vi spesielt nevne utvinning og produksjon av sjeldne mineraler og jordarter som inngår i vindturbinene. Som for landvindanlegg må det utarbeides en saneringsplan for Sørliche Nordsjø II etter konsesjonstidens utløp hvor de økonomiske garantiene Ventyr dermed må forplikte seg til, inngår. Vi ber også om at utbyggeren må lage planer for avfallshåndtering, både for driftsfasen og etter nedlegging/utskifting. Utbyggeren må også redegjøre for materialvalg, blant annet om hvorvidt turbinbladene er resirkulerbare.

Naturvernforbundet er innforstått med at store prosjekter som Sørliche Nordsjø II innebærer en kompleks avveining av mange ulike interesser. Det er derfor viktig at det tilrettelegges for bred deltakelse og åpen kommunikasjon rundt prosjektet. I denne sammenhengen ønsker vi å understreke våre klare forventninger om at samfunnsnyttene og miljøbelastningen, ikke minst for de aktuelle kommunene, må tillegges stor vekt og er avgjørende for folkelig oppslutning om prosjektet. Samtidig må Sørliche Nordsjø II være forenelig med at landets nasjonale og internasjonale forpliktelser knyttet til natur og klima skal overholdes.

Med vennlig hilsen



Peder Johan Pedersen  
leder i Naturvernforbundet i Agder



Truls Gulowsen  
leder i Naturvernforbundet